

„Elszántuk magunkat a változtatásra”

Kövér László lát esélyt arra, hogy a Fidesz bővítse 2002-es szavazótáborát

A Fidesz-Magyar Polgári Párt országos választmányának elnöke arra számít, hogy a párt múlt héten meghirdetett átfogó szervezeti átalakítása konfliktusokkal jár majd, ugyanakkor szerinte mindenki felismerte, hogy a Fidesz jövőre sikere érdekében szükség van a váltásra. Kövér László a Magyar Nemzetnek adott interjújában részletesen ismerteti az átalakításról született elképzeléseket.

■ KIS FERENC-SZERETŐ SZABOLCS

A Fidesz országos elnökségének múlt heti ülése után Orbán Viktor bejelentette, hogy a párt jelentős szervezeti megújulás előtt áll. Sokan úgy értelmezik a történetet, hogy a volt kormányfő rákényszeríti akarát a Fideszre, csak az általa szabott feltételek teljesülése esetén vállalja el a pártelnöki posztot. Mennyire helytálló ez a feltételezés?

– Kevésbé, ugyanis a Fidesz nem úgy épül fel, hogy bárki – akár Orbán Viktor – megengedhetné magának, hogy feltételeket szabjon valamilyen feladat elvállalásáért. A miniszterelnök úr egyébként igen pontosan fogalmazott: nem neki vannak feltételei, hanem a helyzet megítélését tekintve úgy látja, nem minden feladatot kell neki ellátnia, és nem feltétlenül szükséges valamely feladat elvégzéséhez az, hogy valaki pártelnök legyen. Amennyiben a párton belüli konzultációs folyamat végén a tagság elfogadja, hogy a Fidesznek alapvető szervezeti változtatásokon kell keresztülmennie a versenyképesség megőrzéséért, illetve úgy látja, az ehhez szükséges feladatok irányítását Orbán Viktorra kell bízni, akkor – de csak ebben az esetben – minden feltétel adott ahhoz, hogy a miniszterelnök úr elvállalja a Fidesz elnökségét. Minden más esetben azon a poszton teszi a legjobb belátása szerinti legtöbbet a Fidesz jövőre sikeréért, amelyet jelenleg is betölt: az elnökség tagjaként és a polgári körök informális vezetőjeként.

– Ön reális lehetőségként számol azzal, hogy a májusi tisztújító kongresszus után nem Orbán Viktor lesz a párt elnöke?

– Nem számolok ilyen lehetőséggel, de attól még ez a lehetőség fennáll.

– De, ha jól értjük, ez csak elvi lehetőség.

– Inkább elvi lehetőség, mint gyakorlati. Nyilvánvaló, hogy a miniszterelnök úr múlt heti nyilatkozatával azt is jelezni óhajtott: önmagában azzal, hogy újra elvállalja a Fidesz elnökségét, még semmi nem oldódik meg. Csak azért, hogy Orbán Viktor legyen a Fidesz elnöke, nem érdemes őt jelölni. Csak akkor van ennek értelme, ha olyan feladatot bízunk rá, amelyhez az ő pártelnöki szerepvállalása szükséges.

– A korábbi nyilatkozatokból arra lehetett következtetni, hogy a Fidesz vezetőinek többsége inkább a jelenlegi helyzet fenntartásában érdekelt, és nem szorgalmazta alapvető változtatásokat a Fidesz életében. Mi változott meg az év elejére?

– Konszenzus annyiban van – és ez nem most született meg, hanem még a nyáron –, hogy a Fidesz jelenlegi állapotában akár a következő országgyűlési választást is megnyerheti, de nem feltétlenül a saját érdemei okán, hanem az ellenfél hibáit kihasználva, a politikai folyamatok kedvező alakulásának köszönhetően. Ha azonban nem akarjuk magunkat kiszolgáltatni hosszú távon a külső körülményeknek, a Fideszt jelentős mértékben meg kell újítani. Ez a felismerés most jutott el oda, hogy a részben a miniszterelnök úr által felvetett szervezeti változtatások adnak esélyt a néppárttá válás 1992–1993-ban megkezdett folyamatának végigviteléhez. A néppárttá alakulás az értéktelenség, a szavazótábor egységesítése és szélesítése tekintetében megtörtént. A Fidesz azonban e folyamat során nem ment keresztül szervezeti változtatáson. A tagság létszáma nem elég nagy, nem elég erős a gyökérzet ahhoz, hogy a Fidesz klasszikus néppártként tudjon működni akkor is, ha kormányon, akkor is, ha ellenzékben van.

– A legfőbb cél azonban nyilvánvalóan nem a taglétszám, hanem a szavazóbázis

bővítése. Tavaly áprilisban minden korábbi választásnál többen támogatták a Fideszt, ez mégis kevés volt a győzelemhez. Lehetséges-e tovább bővíteni ezt a szavazótáborát?

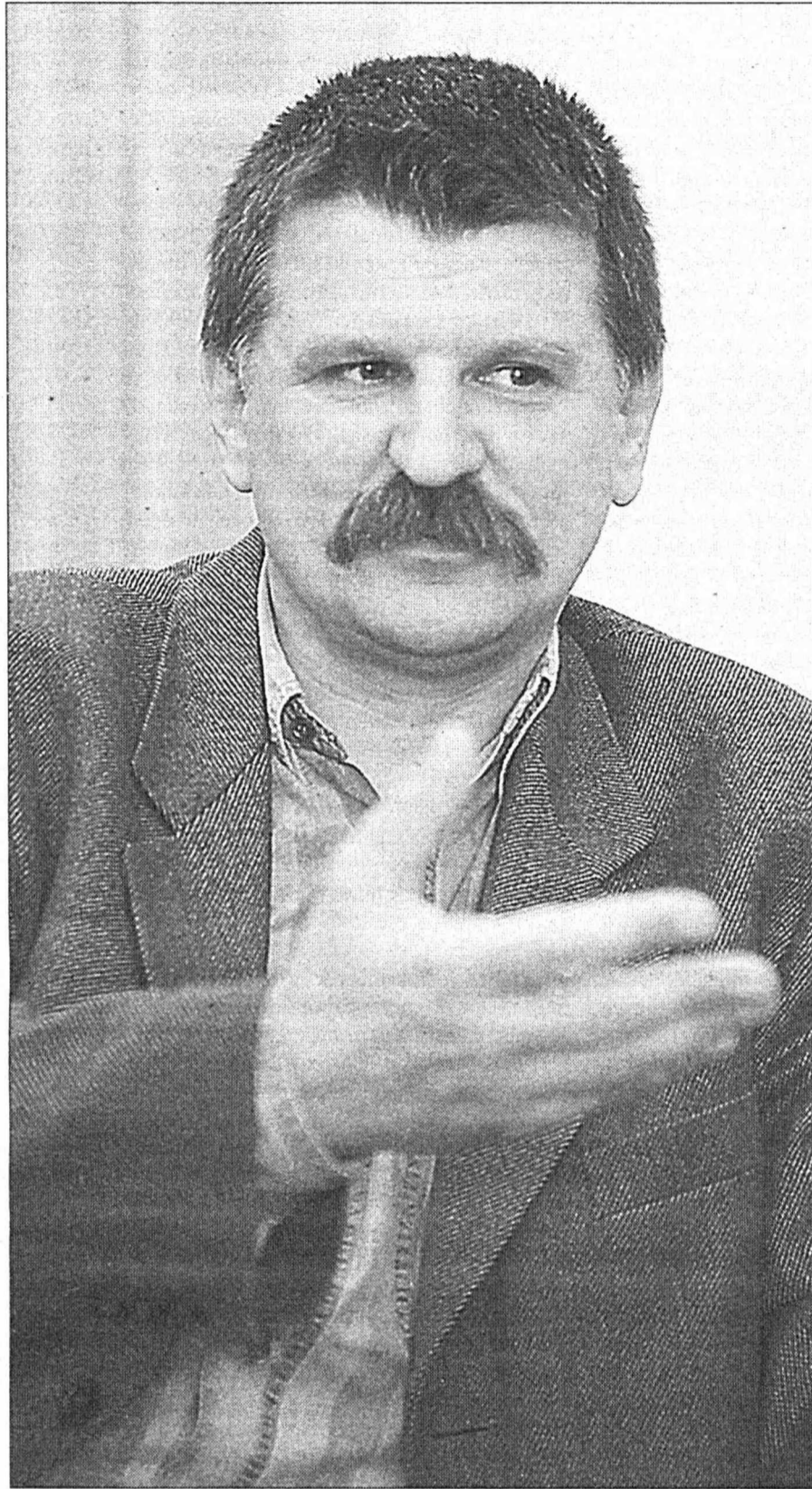
– Minden stabil demokráciában, különösen ott, ahol a blokkosodás már végbe ment, a nagy néppártok kitaró, kemény szavazói magra támaszkodnak. Azt a néhány százaléknyi szavazóréteget kell minden választási kampányban és azt megelőző esztendőkből megnyerni, amely éppen a többség eléréséhez szükséges. A Fidesz a 2002-es szavazóbázisával csak akkor tudna választást nyerni, ha az MSZP gyengülne 2006-ra. Erre lehet ugyan számítani, de erre nem érdemes stratégiát építeni. Meg kell nyerni azokat is, akik bizonytalanok, nem vettek részt a választáson vagy éppen a mostani kormánypártokra szavaztak. Ezeknek a szavazóknak a jelentős része megítélésem szerint nem értékalapon dönt, hanem a pillanatnyi politikai helyzetnek, a kormányzók teljesítményének függvényében választ magának pártot, nem utolsósorban a kampány hatására. Ezen a téren csak annyit kell tenni, hogy ne legyen taszító a választók számára a Fidesz. Szerintem ez nem lehetetlen feladat, ráadásul e csoport választás 2006-ban az fogja meghatározni, hogy miként alakul a munkanélküliség, az infláció, a saját maguk és családjuk helyzete.

– Mi az, amiben az ön várakozásai szerint másként működik a szervezeti átalakítása után a Fidesz, mint most? Milyen mértékű személyi változásokra számít a pártvezetésben?

– Megítélésem szerint kimerültek a tartalékai annak, hogy egy párt a médián keresztül próbáljon meg kapcsolatot tartani a választókkal. Nem csak arra gondolok, hogy saját üzeneteinket egyfajta személyi kapcsolatrendszerre épülő kommunikációs hálón is el kell tudnunk juttatni az emberekhez, hiszen médiahátrányban vagyunk a baloldallal szemben. A társadalom valóságos érdekvizonyainak is meg kell jelenniük a párt tevékenységében. Tehát nem kitalálni kell, hogy milyen érdekei vannak a különböző társadalmi csoportoknak, hanem ezeknek a közvetlen kifejeződésére kell lehetőséget adni a párt szervezetén belül. E téren a polgári oldal jelentős hátránnyal indult a rendszerváltozáskor. Furcsa módon alapvetően fiatalokból verbuválódott a párt első igazi, önerőből létrejött partnerszervezete, a Fidelitas. Miközben a Fidelitasnak a párttól való önállóságát továbbra is meg kell őriznie, a szervezet Fideszben lévő tagjaiból célszerű létrehozunk a Fidesz ifjúsági tagozatát. Hasonlóképpen szükség van például vállalkozói, gazda- vagy nyugdíjtagozatra. Ezek közvetítőként, hidakként is működnek majd a különféle társadalmi csoportok felé. Logikusnak látszik, hogy a jövőben ne az eddig alkalmazott területi elv domináljon az országos választmány, a Fidesz parlamentjének kialakításakor. A tervek szerint az országos elnökségbe, az országos választmány elnökségébe a tagozatok is delegálnának tagokat. Ennek következtében másfajta karakterű vezetőtestületek jönnek létre, s a kiválasztás módjának változása nyilvánvalóan együtt jár majd egyfajta személyi megújulással is.

– Nem tart attól, hogy kemény belső ellenállás fogadja az átalakítás tervét, hiszen az új tagok befogadása hátrányosan érintheti a birtokon belül levőket, a párt-szervezeteket, testületeket jelenlegi irányítóit?

– Megfelelő alapot teremt a folyamat végigvitelére, hogy megszületett a felismerés: a Fideszben változtatásokra van szükség. Ennek ellenére nincs olyan illúzióm, hogy az átalakítás konfliktusok nélkül megy végbe. Ráadásul kétfajta ellenál-

„Csak azért, hogy Orbán Viktor legyen a Fidesz elnöke, nem érdemes őt jelölni” FOTÓ: BURGER ZSOLT

lást kell legyűrni, de nem hatalmi szóval. Hiszen az embereknek saját magukban kell ezt a kérdést rendezniük. Egyfelől azoknak, akik – ahogy a kérdésben fogalmazott – birtokon belül vannak, másfelől azoknak, akik idegenkednek a politikai szférában is a hatékonyságot segítő versenytől, vagy egyszerűen aggódnak amiatt, hogy a Fidesz eddigi erőssége: az egységes véleményalkotás, a döntés utáni egységes cselekvés mennyiben fog csorbát szenvedni, ha az átalakítás egy nagyobb létszámú, óhatatlanul vitatkozó, konfliktusokkal terhelt pártot eredményez. A másik oldalon pedig le kell gyűrniük magukban a pártpolitizálással szembeni ellenállást azoknak is, akik másfél-két éve még nem tudták elképzelni, hogy egy párt tagjai lehetnek. Áprilisban 100-200 ezer ember dobott rá arra, hogy immár a polgári oldalon sem elégséges a sikerhez az a néhány ezer párttag és az a néhány tucat, néhány száz képviselő, akik az ő képviselőtükből intézik az ügyeket. Ezen személyek – a polgári körök tagjai – egy kisebb részének újabb küszöböt kellene átlépnie, hogy ne csupán a közéleti szerepvállalást fogadja el, hanem annak a különböző kötétségekkel járó pártserű formáját is. Meg kell győzni a Fidesz-tagokat, hogy invitálják a kívülről jövő embereket, ugyanakkor a polgári oldalal szimpatizáló embereket is meg kell győzni arról, hogy vállalják annak minden következményét, hogy közéleti tevékenységüket ezután a Fideszben folytatják.

– Többen azonban a párton belül tartanak is a polgári köröktől, amelyek közül soknak valóban nehezen kontrollálható a tevékenysége.

– A folyamat nem mehet végbe a tagság kontrollja és elfogadása nélkül. Bizonyára itt is lesznek konfliktusok egy-

két esetben, de azt hiszem, nem ez lesz a jellemző. Mindenki átérzi ugyanis, hogy a Fidesznek valami újat kell felmutatnia, ami kifelé is hitelesíti a nyitás politikáját, ami jelzi, hogy valóban változásokon szeretne keresztülmenni a párt.

– A májusi kongresszus előtt meddig juthat el az átalakítás?

– A tagozatok szervezését haladéktalanul el kell kezdeni. Az elnökség szerény létszámúvá válásáig néz az eddigi javaslatok alapján. A testület tagjainak többségét várhatóan már nem a kongresszus választja a tanácskozáson módosítandó alapszabály szerint. A küldöttek elnököket és két alelnököt választanak, a többi tagot a párttestületek és a tagozatok delegálják. A kongresszus által közvetlenül választott három elnökségi tag a frakcióvezetővel és az országos választmány elnökével együtt alkotná az ügyvezető elnökséget. E testület feladata lenne az elnökség és a választmány által hozott politikai döntések végrehajtása, a napi operatív munka irányítása. Ily módon egyszerre lenne a Fidesz belső működése nyitottabb és demokratikusabb, ugyanakkor a feladat-végrehajtást tekintve centralizáltabb és hatékonyabb.

– Természetes törekvés, hogy egy párt minél szélesebb szavazóbázist szeretne lefedni. Nem kívánnak mégis akár a jobb-szél, akár a baloldal felé valamilyen éles határvonalat húzni?

– Nincsenek ilyen határok. A Fidesz nem világnézeti párt, bár van világos értékrendje. Jobbközép orientáltságú polgári párt vagyunk, amely a kereszténydemokrata, konzervatív, konzervatív-liberális szervezeteket tömörítő Európai Néppárt tagja. Nem szeretnénk azonban leszűkíteni azoknak a körét, akik jó szívetl választgatják a Fideszt. A szavazóbázis

többségét már ma is azok alkotják, akik korábban más pártra adták a voksukat. Nem látom akadályt annak, hogy egy 2002-es szocialista vagy MIÉP-szavazó legközelebb minket támogasson.

– Az MDF – a kereszténydemokratákkal és a Kisgazda Polgári Egyesülettel ellentétben – világossá tette, hogy az átalakuló Fideszbe sem kíván integrálódni. Úgy tűnik, az átalakuló néppárt nélkülük és esetleg néhány más kisebb jobboldali szervezet nélkül jön létre.

– Nem látom értelmét a nyilvánosságon keresztül a további üzengetésnek. Világos a Fidesz és az MDF vezetésének fel-fogásbeli különbsége a polgári egység szükségességéről, annak lehetséges formáiról. A jelek szerint nem tudjuk egymást meggyőzni, ezért tudomásul vesszük az MDF álláspontját. Az MDF vezetése és tagsága dönti el, hogy milyen együttműködést kíván kialakítani a jövőben a Fideszsel. A véleménykülönbségeket azonban nem kell dramatizálni, viszonyunkat alapvetően az határozza meg, hogy a két párt frakciója között harmonikus az együttműködés, politikánkban, programunkban pedig nincs néven nevezhető különbség.

– Orbán Viktor a Fidesz tervezett átalakításának szükségességét részben a 2004-es európai parlamenti választásokkal indokolta. Ugyanakkor időről időre felvetődik, hogy az MSZP mérlegeli a parlamenti választások előrehozását az uniós csatlakozás időpontjára. Ez közrejátszott a változtatások meghirdetésében?

– Dacára annak, hogy a legújabb hírek szerint az előrehozott választás terve lekerült a napirendről, nem tartom lezártnak a kérdést. Egyetlen dolog dönt majd a Köztársaság téren: mikor van nagyobb esélyük a szocialistáknak arra, hogy megtoldják újabb négy évvel kormányzásuk idejét? Ez a kérdés azért vetődött fel, mert maguk is számot vetettek azzal, hogy gazdaságpolitikájuk miatt népszerűségük hamar elenyészik, s az uniós tárgyalások végén olyan hibákat követtek el, amelyek a csatlakozás után kiábránduláshoz vezetnek. Az MSZP akkor szeretett volna újabb választást, amikor még nem érzékelhetők a fent említett hibák súlyos következményei. Ha ez a terv lekerült a napirendről, akkor az MSZP úgy látja, hogy korábban bekövetkezhet a népszerűségvesztés, s ma már korántsem biztosak a párt vezetői abban, hogy egy előrehozott választáson diadalt aratnak. Ráadásul egy ilyen döntéshez az SZDSZ támogatása is szükséges, amely érthető módon ódzkodik az előrehozott választás gondolatától. A mi döntésünk szempontjából ez az ügy nem osz, nem szoroz.

– A forint árfolyamának alakulása politikai kérdéssé vált az elmúlt hetekben. A Fidesz állást kíván-e foglalni az ügyben, amelynek hátterében sokak szerint Járai Zsigmond jegybankelnök elmozdításának szándéka áll?

– Nyilvánvaló, hogy ez a kormánypártok célja. Az MSZP egyszerűen nem tud elviselni semmilyen tőle független intézményt vagy olyan vezetőt, aki nem az ő utasításainak szolgái végrehajtója. Járai Zsigmond személye van a céltábla középpontjában, ami érdekes színben tünteti fel az EU-ba igyekvő Magyarország kormányának elkötelezettségét az európai normák iránt. Ez a példátlan támadás a kormányzati pótcselekvés megnyilvánulásaként is értelmezhető. Az MSZP nem vette észre, hogy megnyerte a választásokat, továbbra is az Orbán-kormány ellenzékeként működik, s a nehézségeikért mindig külső tényezőket okol. Ezzel igyekeznek leplezni, hogy a kormány nem hoz politikai döntéseket és gyakorlatilag nincs gazdaságpolitikája. E téren a legkirívóbb és egyben legkomikusabb szerepet Csillag István miniszter játsza, aki a gazdasági folyamatokért felelős kormánytagként az elődökre való mutogatás tül semmilyen épkezláb ötlettel nem állt elő arra nézve, hogy miként lehetne ismét fejlődési pályára állítani a magyar gazdaságot, miként lehetne újat állni a kormányváltás óta kibontakozó kedvezőtlen munkaerő-piaci folyamatoknak.